

Připomínky veřejné ochránkyně práv

**k Materiálu k problematice zajišťování (provádění) výkonů rozhodnutí (exekucí)
obecných stavebních úřadů vydaných ve veřejném zájmu**

(č. j. předkladatele 12222/2017-82)

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

Respektování stavební kázně a zajištění dobrého stavebního stavu staveb jsou nezpochybnitelnými veřejnými zájmy, kterým poskytuje ochranu stavební zákon¹. Ministerstvo pro místní rozvoj jako ústřední orgán státní správy na úseku územního rozhodování a stavebního řádu nese plnou odpovědnost za aplikaci stavebního zákona a za zajištění ochrany veřejných zájmů, které tato právní norma chrání. Vítám, že si ministerstvo uvědomuje, že není na uvážení správního orgánu, zda bude náhradu exekuce vymáhat, že je to jeho povinnost (str. 5) a také, že si je vědomo odpovědnostního aspektu (str. 8), kdy se stát stává spoluodpovědným za případné následky vzniklé např. zřízením stavby. Taková nečinnost státu resp. stavebního úřadu by mohla být posuzována jako nesprávný úřední postup ve smyslu odškodňovacího zákona². Že se nejedná o ojedinělou událost, ilustruje např. případ z minulého týdne, kdy v Ústí na Labem došlo opět ke zřícení domu³.

Musím však konstatovat, že obsah předkládaného materiálu neodpovídá naléhavosti a potřebnosti řešit faktický výkon rozhodnutí obecných stavebních úřadů vydávaných ve veřejném zájmu. Ve skutečnosti se ministerstvo (nejen) svými aktuálními návrhy a požadavky (na další analýzy, studie, apod.) vrací ke svým obstrukčním aktivitám, které probíhaly před dvěma lety.

Tato připomínka je zásadní.

---

¹ § 132 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona ČNR č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

³ <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/217411000100313/obsah/529982-problemovedomy-v-usti-nad-labem>

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

A. K části první, Důvod předložení a cíle

Ministerstvo pro místní rozvoj v materiálu argumentuje nedostatečným časovým prostorem pro zpracování materiálu o způsobu financování výkonů rozhodnutí obecných stavebních úřadů.

Argument Ministerstva pro místní rozvoj je v rozporu se skutečností, neboť jmenované ministerstvo přinejmenším od roku 2004 ví o tom, že z důvodu nedostatku finančních prostředků stavební úřady nepřistupují k faktickému vymožení povinností, které uložily k ochraně veřejných zájmů.

Od listopadu 2014 pracovala při Ministerstvu vnitra meziresortní pracovní skupina, jejímž cílem bylo připravit pravidla financování výkonu rozhodnutí. Členy meziresortní pracovní skupiny byli zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva vnitra, Ministerstva financí, zástupci územně samosprávných celků (Asociace krajů ČR a Svazu měst a obcí ČR), a zástupci Kanceláře veřejného ochránce práv. Jsem proto překvapena, že potřeba analýzy, o které se v materiálu hovoří, nebyla přednesena pracovníky Ministerstva pro místní rozvoj již během setkávání pracovní skupiny, případně proč na této analýze nezačalo ministerstvo pracovat nejpozději v únoru 2016, kdy jsem ministryni požádala o předložení výsledného materiálu, na kterém pracovní skupina pracovala.

V březnu 2017 se tedy vracíme do listopadu 2014 a je opětovně ustanovena pracovní skupina, ovšem nyní již bez zástupců krajů, obcí či Kanceláře veřejného ochránce práv. Tento způsob řešení problémů náhradního výkonu rozhodnutí dle mého soudu nekoresponduje s naléhavostí tuto záležitost řešit, kterou ministerstvo deklaruje a která je zřejmá řadu let.

Tato připomínka je zásadní.

B. K části druhé, Návrh variant a jejich odůvodnění

1. K bodu 2.3. Varianta 2 – Programové financování

Se zřetelem k platné právní úpravě, především stavebnímu zákonu a správnímu řádu⁴, považuji programové financování za uspokojivou variantu krytí nákladů na faktický výkon rozhodnutí obecných stavebních úřadů vydaných ve veřejném zájmu. Vnímám ji jako jediné možné řešení v nejbližším časovém horizontu (v rádech let), přestože si uvědomuji, že do budoucna musí stát problém upravit systematicky a trvale. Mám ale poznámku, která souvisí s mojí předchozí připomínkou ohledně celkové doby řešení tohoto problému.

Stávající program „Podpora revitalizace území“ je programem časově omezeným do r. 2018. Dobu potřebnou na úpravu programu ministerstvo odhaduje na 6 měsíců, tedy na čerpání dotací by obce měly cca rok. Za efektivnější považuji, aby Ministerstvo pro místní rozvoj vytvořilo k danému účelu přímo nový program. V rámci nového programu ministerstvo může zohlednit slabé stránky a hrozby, které samo uvádí ve SWOT analýze (str. 15), např. pravidelné vyhlášení programu, navýšení finančních prostředků

---

⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

do rozpočtové kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj, navýšení systemizovaných pracovních míst k administraci programu apod.

Za účinnou formu financování považuji naopak formu „Dotace“, což byl koneckonců i závěr pracovní skupiny, podpořen i Ministerstvem financí. Forma „Návratné finanční výpomoci“ není pro financování vhodná, neboť jde v zásadě o bezúročnou půjčku ze státního rozpočtu, kterou by stavební úřad resp. obec musela vždy vrátit zpět do státního rozpočtu.

Tato připomínka je zásadní.

2. K bodu 2.5. Varianta 4 – Nová legislativa – rekodifikace stavebního práva

Nesouhlasím s tezí Ministerstva pro místní rozvoj, dle které základním problémem současného modelu je skutečnost, že zatímco stavební úřad vydává svá rozhodnutí v přenesené působnosti, obec zajišťuje výkon těchto rozhodnutí v působnosti samostatné (str. 18).

Exekuce (nucený výkon rozhodnutí) je procesem, který standardně navazuje na situaci, kdy povinný ve stanovené lhůtě nesplnil správním orgánem uloženou povinnost. Exekuci správní řád pojímá jako výkon státní správy⁵. Je-li exekučním orgánem územně samosprávný celek, pak exekuce je výkonem přenesené působnosti daného územně samosprávného celku. Nepopírám, že do vlastního exekučního procesu se prolíná smíšený model veřejné správy, kdy finanční prostředky na zajištění vlastní exekuce jsou čerpány z „pokladny“ obce/města/kraje, ale platná úprava správního řádu jasně deklaruje, že exekučním správním orgánem je správní orgán, který je oprávněn k exekuci⁶. Věřím, že v tomto ohledu se jedná o pouhé nedorozumění, neboť na ostatních místech materiálu se o náhradním výkonu rozhodnutí hovoří v souvislosti s přenesenou působností.

Tato připomínka je zásadní.

Brno 16. března 2017

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

---

⁵ § 103 a násl. správního řádu.

⁶ § 103 odst. 2, §106, § 107 správního řádu.